

چکیده

زمینه و هدف: استئوآرتروز شایع ترین بیماری اسکلتی عضلانی و علت ناتوانی در سالمندان محسوب میشود. با وجود تحقیقات گسترده در زمینه بار بیماری های اختلالات اسکلتی عضلانی، این بیماری از لحاظ سیاستگذاری در دنیا و خصوصا در ایران کمتر مورد توجه قرار گرفته است. این مطالعه با هدف تحلیل سیاستهای پیشگیری و مدیریت استئوآرتروز در ایران و ارائه گزینه های سیاستی انجام شد.

روش پژوهش: مطالعه حاضر از طریق پژوهش چند روشی و در سه مرحله انجام شد. در مرحله اول، مرور نظام مند شیوع استئوآرتروز صورت گرفت. مطالعه تطبیقی سیاستهای پیشگیری و مدیریت استئوآرتروز در کشورهای منتخب با استفاده از چارچوب مثلث سیاستگذاری والت و گیلسون در مرحله دوم مطالعه انجام شد و سپس در مرحله سوم به منظور شناخت فرآیند، زمینه، ذینفعان و محتوای سیاستهای مرتبط با استئوآرتروز، ۲۰ مصاحبه نیمه ساختار یافته با ارائه دهندگان خدمت، متخصصان، سیاستگذاران و اساتید دانشگاه انجام شد.

یافته ها: نتایج حاصل از مطالعه مروری نشان داد در ایران بیشترین شیوع این بیماری در زنان با ۲۸/۷ درصد مشاهده شد. زنان ۳/۱۱ تا ۲۸/۷ درصد بیشتر از مردان مبتلا به استئوآرتروز بودند. در مطالعه تطبیقی، سیاست ها و اقدامات چهار کشور (ایالات متحده، کانادا، استرالیا، انگلستان) مورد بررسی قرار گرفت. کشورهای منتخب بیماری های اسکلتی عضلانی را در اولویت برنامه های سیاستی خود قرار داده بودند خصوصا آمریکا، به روز ترین و دقیق ترین سیاست را تدوین کرده است. در کشورهای منتخب فعالیتهای فیزیکی، ورزش و توانمند سازی افراد به عنوان یکی از استراتژی های اصلی جهت پیشگیری و مدیریت این بیماری اشاره شده است. در استرالیا و کانادا برنامه "زندگی خوب با استئوآرتروز" (GLA:D) اجرا می شود. با بررسی وضعیت کنونی ایران مشخص شد مهمترین عوامل مؤثر زمینه ای سیاستگذاری استئوآرتروز در ایران، عوامل اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی مثل سبک زندگی و سواد سلامت و وضعیت اقتصادی پایین جامعه است. نه سند و قوانین مرتبط با استئوآرتروز از جمله، سیاستهای پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر، سند ملی سالمندان ایران و ماده ۹۰ تامین اجتماعی و ۹۲ قانون کار مورد بررسی قرار گرفت. بازیگران کلیدی شامل وزارت بهداشت، بیمه ها، وزارت کار، رسانه ها و روحانیون هستند. چالش ها در حوزه اولویت بندی در سیاستگذاری سلامت، آموزش و آگاهی و چالشهای مربوط به سیستم بهداشتی درمانی دسته بندی شده است.

نتیجه گیری: با توجه به سه جریان سیاست، مشکل و سیاسی، به نظر میرسد که پنجره فرصت برای پیشگیری و مدیریت استئوآرتروز در ایران در حال گشوده شدن بوده و لازم است تا سیاستگذاران و سایر ذینفعان حاضر از شرایط ایجاد شده حداکثر بهره مندی را داشته باشند.

واژه های کلیدی: استثنای ترتیب، تحلیل سیاست، پیشگیری و مدیریت